

Samen werken aan duurzaamheid

WOORD VAN DE VOORZITTER

Na twee jaar coronapandemie beginnen we hoopvol aan 2022, maar al snel blijkt dat ook dit jaar zijn uitdagingen kent. De oorlog in Oekraïne, gevolgd door hoge energieprijzen, aanhoudend hoge materiaalprijzen en de stijgende inflatie verhogen de druk op de ketel alleen maar. Dit maakt dat de gemeenten-vennoten en de leden van Interafval samen op zoek moeten naar nieuwe evenwichten.

Ondertussen blijven we wel met z'n allen aan een steeds duurzamer afval- en materialenbeleid werken. Wat dat betreft is 2022 misschien niet meteen het jaar van de verandering, maar wel het jaar waarin de basis wordt gelegd in belangrijke dossiers, zoals het Lokaal Materialenplan, het Regiodecreet en het beleid voor verpakkingen en zwerfvuil.

In 2022 vieren we met Interafval ook ons 25 (+1)-jarig bestaan, publiceren we een nieuw duurzaamheidsverslag van de sector en organiseren we voor de zevende keer een succesvolle editie van de Week van het Afvalteam. Afval inzamelen, da's topsport, en daar zetten onze medewerkers zich dag in dag uit voor in. De bedankingen in de Week van het Afvalteam zijn dan ook helemaal terecht.

Veel leesplezier

Paul Macken
voorzitter van Interafval

“ *Alleen door een combinatie van gerichte maatregelen aan de bron, goede dienstverlening en maximale scheiding aan de bron zullen we in staat zijn om de 100kg-doelstelling in 2030 te halen.* ”

IN DE KIJKER

	De VVSG en Interafval bezorgen hun leden input voor het openbaar onderzoek bij het ontwerp Lokaal Materialenplan .	05
	Interafval evalueert het Verpakkingsplan en de lopende erkenning van Fost Plus.	06
	Het Regiodecreet legt de puzzel voor gemeentelijk samenwerken, wat betekent dit voor de Vlaamse afvalintercommunales?	10
	De doelstellingen in het nieuwe Lokaal Materialenplan zijn ambitieus, maar toch knipt Vlaanderen stevig in subsidies voor investeringen van lokale besturen in lokaal afval- en materialenbeleid.	12
	De zwerfvuilvergoeding is nog niet rond, de samenwerking Mooimakers wordt met een jaar verlengd.	14
	Een nieuw duurzaamheidsverslag toont positieve evoluties in de duurzaamheidsambities van de leden van Interafval.	19
	De Week van het Afvalteam kent het hoogste bereik ooit.	20

INHOUD

Inhoudelijke thema's

- **Afval- en materialenbeleid: scherpe doelstellingen, meer preventie** 04
- **Intergemeentelijke samenwerken: het Regiodecreet** 09
- **Financiering afvalbeheer: minder subsidies, goede afspraken** 11
- **Openbare netheid: samenwerking verlengd** 14
- **Circulaire economie: recyclage, datamonitoring en duurzaamheidsverslag** 17

Week van het Afvalteam.....	20
Interafval portret	21
Interafvalnetwerk.....	25
Vooruitblik 2023.....	28
Colofon	29

Afval- en materialenbeleid

In 2022 wordt er stevig gewerkt aan een nieuw Lokaal Materialenplan, Interafval geeft input op de ontwerpteksten voor Vlarema 9 en evalueert het verpakkingsbeleid grondig.

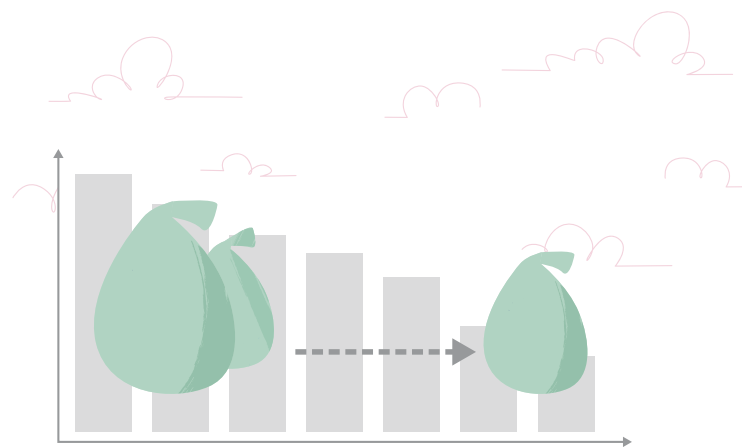
In dit luik:

- **Hoge ambities voor minder restafval:** over het Lokaal Materialenplan
- **Duurzaam materialenbeheer:** Vlarema 9 in opmaak
- **Verpakkingsplan onder de loep:** Interafval evalueert het verpakkingsplan
- **Meer bij pmd:** nieuwe erkenning Fost Plus en pmd-sorteerboodschap
- **Evenementen met minder afval:** wetgeving cateringmateriaal legt de lat hoger

HOGE AMBITIES VOOR MINDER RESTAFVAL

Vanaf 2023 zal een nieuw plan het huidige Uitvoeringsplan Huishoudelijk Afval en Gelijkaardig Bedrijfsafval vervangen. Het heet Lokaal Materialenplan en gaat in juni 2022 in openbaar onderzoek. Er is extra veel aandacht voor preventie en hergebruik om materiaalkringlopen te sluiten in een circulaire economie.

Dat moet ook minder restafval opleveren. Interafval en de VVSG hebben een standpunt klaar en bezorgen dit aan alle Vlaamse lokale besturen. Die kunnen het gebruiken als model voor hun inbreng in het openbaar onderzoek. Ook in het advies van de Minaraad kunnen we heel wat van onze standpunten kwijt.

Standpunt Interafval en VVSG

Interafval en de VVSG

- **zijn grote voorstanders van voldoende inspanningen voor afvalpreventie op Vlaams niveau.** Anders wordt het onmogelijk de heel ambitieuze restafvaldoelstellingen te behalen en het zwerfvuil te verminderen. Het onderscheid tussen de hefboomen op Vlaams en op lokaal niveau is voor de lokale besturen van wezenlijk belang.
- **vragen voldoende ruimte voor beleid op maat** om in te spelen op lokale behoeften. Voorbeelden daarvan zijn de mogelijkheid van een keukenafvalinzameling in plaats van een veralgemeende gft-inzameling en vrije keuze van afvalrecipiënten en inzamelfrequenties.

DUURZAAM MATERIALENBEHEER

Tien jaar na de inwerkingtreding zijn we toe aan de negende reeks wijzigingen aan het Vlaams Reglement betreffende duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, kortweg **Vlarema**.

Die voortdurende wijzigingen moeten onder andere leiden tot een verdere daling van de hoeveelheid bedrijfsrestafval, een hoger gebruik van kunststofrecycalaat bij de productie van compostvaten en afvalcontainers en een verdere digitalisering van afvaltransporten.

Er is ook sprake van de regels over het gebruik van stickers op groenten en fruit aan te passen. Interafval vraagt bij de betrokken Vlaamse kabinetten en in de Minaraad om in de Vlarema-wijziging een regeling op te nemen voor een producentenverantwoordelijkheid voor wegwerpluiers, een van de speerpunten van het ontwerp van Lokaal Materialenplan 2023-2030.

VERPAKKINGSPLAN ONDER DE LOEP

Vlaams minister van Omgeving Zuhair Demir kondigt aan dat ze in 2023 het Verpakkingsplan van de Vlaamse Regering uit 2018 zal laten evalueren. Interafval maakt daar ogenblikkelijk zelf werk van, vanuit het oogpunt van de lokale besturen. Zo blijkt dat het beloningssysteem 'De Click' in Antwerpen niet echt invloed op de hoeveelheid zwerfvuil heeft. In andere testgemeenten ontbreken de nodige data nog.

Ander belangrijk punt in het Verpakkingsplan: tegen 2022 moest 90% van de drankverpakkingen ingezameld en gerecycleerd worden.

Het verpakkingsplan stelt als doelstelling de inzameling en recyclage van 90% van de drankverpakkingen. Maar een duidelijke berekeningsmethode

staat er in dat plan niet. Volgens de VVSG en Interafval wordt de inzameling en recyclage overschat.

Dat is ook de conclusie van de OVAM wat betreft het inzamelpercentage van drankverpakkingen dat Fost Plus rapporteert.

Geen goede click

Het Verpakkingsplan stelde voor proefprojecten uit te voeren met een beloningssysteem voor zwerfvuil. Fost Plus introduceerde daarvoor in 2020 en 2021 'De Click' in de stad Antwerpen en verschillende Vlaamse kustgemeenten. De VVSG is geen voorstander van een verdere uitrol van de Click, zolang er geen aantoonbaar positief effect is op de hoeveelheid zwerfvuil, en voorlopig is dat niet het geval.

Blik op statiegeld

In oktober 2022 nodigt de Commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement de VVSG uit voor een hoorzitting over **zwerfvuil en statiegeld**. De VVSG licht toe aan welke voorwaarden een statiegeldsysteem volgens de lokale besturen zou moeten voldoen. Net voor de kerstvakantie keurt de Vlaamse Regering een conceptnota over de invoering van zo'n systeem in Vlaanderen goed. Vlaams minister van Omgeving Zuhail Demir krijgt een mandaat om er met de andere gewesten en de producenten over te onderhandelen. Fost Plus, Comeos en Fevia zouden ook het digitale statiegeldsysteem, dat zij voorgesteld hebben, via verschillende projecten in 2023 kunnen testen.

MEER BIJ PMD

In 2023 moet Fost Plus een nieuwe erkenning krijgen voor de periode 2024-2028. In de tweede helft van 2022 evalueert Interafval de lopende **erkenning Fost Plus** vanuit het oogpunt van de lokale besturen en stelt een visie op voor de volgende erkenning. De Raad van Bestuur van de VVSG staat mee achter die visie. De uitbreiding van de pmd-sorteerboodschap is een belangrijke verdienste van de huidige erkenning, maar lokale besturen merken als burgernabij bestuur dat de sorteerboodschap nog altijd complex blijft. Zo is het bijvoorbeeld moeilijk uit te leggen dat drankzakjes of -pouches bij het restafval horen. Er zijn ook nog altijd veel discussies over tot waar de financiële verantwoordelijkheid van Fost Plus reikt. Lokale besturen houden met heel wat zaken rekening bij hun keuze voor een bepaalde dienstverlening, terwijl Fost Plus de doelstellingen met zo laag mogelijke kosten wil bereiken.

Interafval blijft erop aandringen de **sorteerboodschap van verpakkingen** zo eenvoudig mogelijk te houden. Het merkt dat de huidige sorteerinstructies onterecht aangeven dat bio-afbreekbare verpakkingen niet toegelaten zijn bij pmd en spreekt Fost Plus en de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) daarop aan. Tegenstrijdige berichten zijn niet alleen lastig voor de burgers, maar ook voor communicatiemedewerkers en afvalophalers. De leden van Interafval bekijken ook het voorstel om drankcapsules toe te laten in de pmd-zak. Ook dat kan tot verwarring bij de burger leiden, omdat de capsules in hun geheel in de pmd-zak mogen en dus, in tegenstelling tot de andere verpakkingen, niet leeg hoeven te zijn.

EVENEMENTEN MET MINDER AFVAL

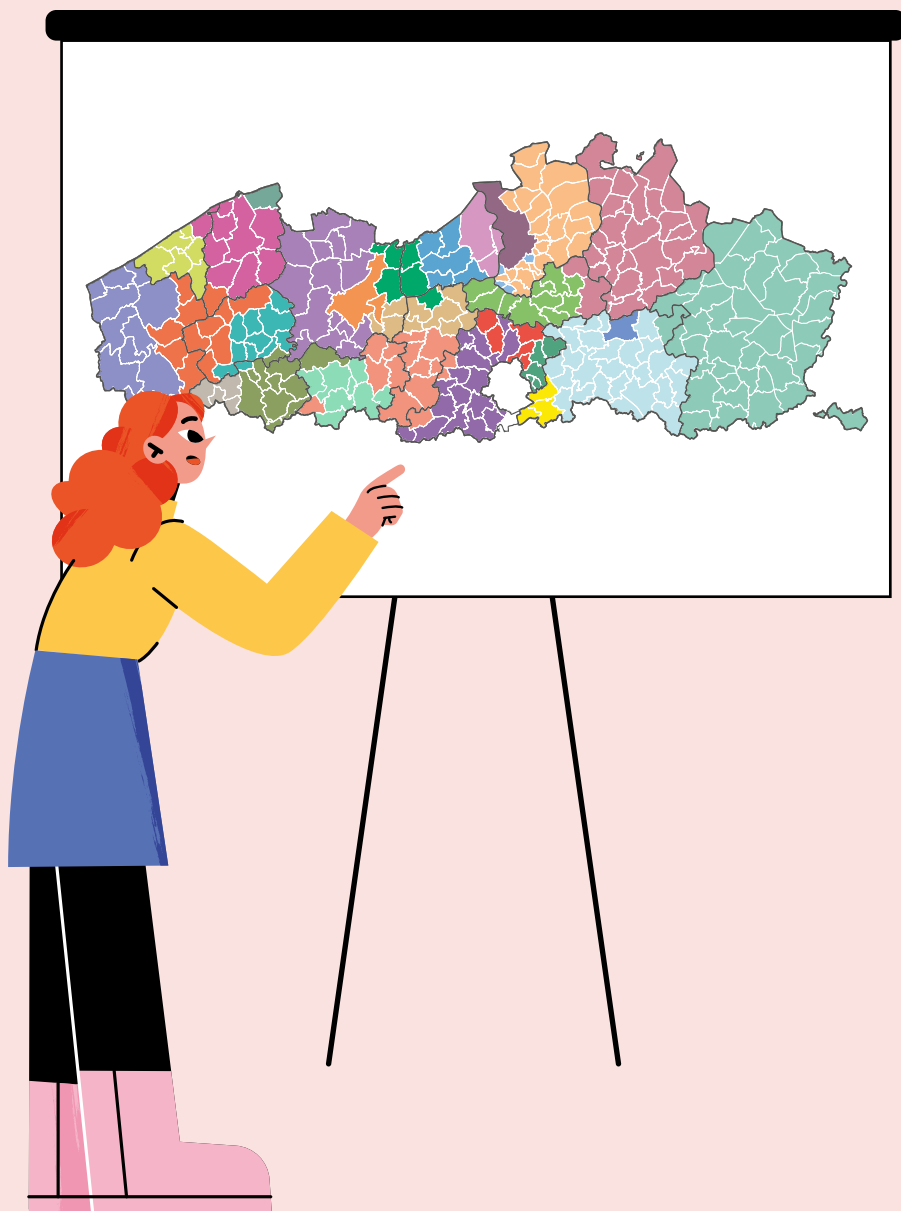
Er is de voorbije jaren grote vooruitgang geboekt in het beperken van afval op evenementen via de wetgeving op herbruikbaar cateringmateriaal. In 2022 wordt de lat nog hoger gelegd:

- Alle evenementen die nog wegwerpbekers willen gebruiken, zijn nu verplicht 95% van die bekercups selectief in te zamelen.
- Voor lokale besturen komt daar bovenop dat ze geen wegwerpcateringmateriaal meer mogen gebruiken wanneer ze op een eigen evenement bereide voedingsmiddelen serveren.

Interafval organiseert een hele reeks activiteiten om de lokale besturen hierin te ondersteunen. Zo stelt Pelt zijn manier van werken voor tijdens de inspiratiedag Lokaal Afvalbeleid, is er een webinar 'herbruikbaar cateringmateriaal in de praktijk' samen met de OVAM en verschijnt er een artikel in Lokaal onder de titel 'Wegwijs in de wetgeving herbruikbaar cateringmateriaal'. Tegelijkertijd start binnen de Lerende Netwerken Afvalbeleid een aparte werkgroep van collega's uit lokale besturen die grote evenementen (+50.000 bezoekers) organiseren met herbruikbaar cateringmateriaal.

In 2022 mogen lokale besturen geen wegwerpcateringmateriaal meer gebruiken voor het serveren van voedingsmiddelen op eigen evenementen.

Intergemeentelijk samenwerken

Al sinds eind jaren zestig werken gemeenten samen in afvalintercommunales om de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval te professionaliseren. In de loop van de jaren hebben die geïnvesteerd in nieuwe installaties en vooruitstrevend beleid. Tegelijk vertrouwen almaar meer gemeenten het beheer van hun recyclagepark toe aan de afvalintercommunale. Zo ontstaan er intergemeentelijke recyclageparken. Ook voor het netheidsbeleid rekenen almaar meer lokale besturen op ondersteuning vanuit de afvalintercommunale. De regiovorming legt de puzzel anders en dat heeft invloed op meerdere afvalintercommunales.

In dit luik: **het Regiodecreet**.

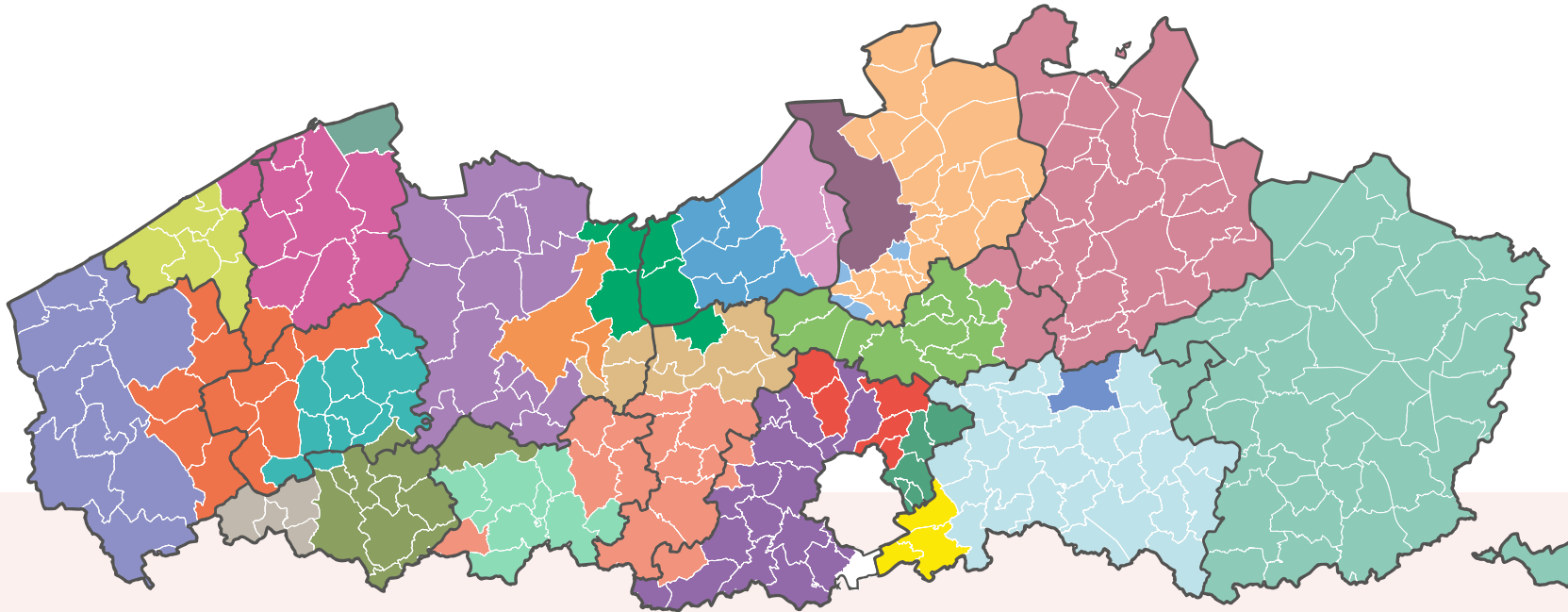
REGIODECREET

Op 14 oktober 2022 keurt de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet over regiovorming definitief goed. Referentieregio's zullen het afstemmingsniveau worden voor alle vormen van intergemeentelijke en bovenlokale samenwerking.

De referentieregio's komen niet helemaal overeen met het bestaande werkingsgebied van de afvalintercommunales.

In 2022 voert consultancybureau EY in opdracht van het Agentschap Binnenlands Bestuur van de Vlaamse overheid een onderzoek naar de impact van de regiovorming op de afvalintercommunales. De leden van Interafval leveren hiervoor een pak data aan. Op basis van dit onderzoek

beslist de Vlaamse Regering zes jaar extra toe te kennen aan de afvalintercommunales om zich te conformeren. Zo schuift de uiterste conformeringsdatum op naar 1 januari 2037. De Vlaamse Regering stuurt het ontwerp van regiodecreet naar het Vlaams Parlement voor bespreking begin 2023.

Afvalintercommunales en Regio's (22/03/2023)

Kosten en vergoedingen in afvalbeheer

Voor hun afvalbeleid kunnen lokale besturen rekenen op enkele externe financieringsbronnen. Maar in 2022 komt er een knip in de subsidies, de kosten stijgen en er lopen stevige onderhandelingen over vergoedingen voor inzameling en verwerking van bepaalde soorten verpakking. Er komen wel extra middelen voor de projecten van bronophaling asbestcement.

In dit luik:

- **Minder subsidies** voor lokaal afvalbeleid
- **Stimulansen** voor alternatief vervoer
- **Bronophaling asbestcement** in heel Vlaanderen
- **Totale en reële kosten** inzameling verpakkingen
- **Heffing op hemelwater** recyclageparken

MINDER SUBSIDIES VOOR LOKAAL AFVALBELEID

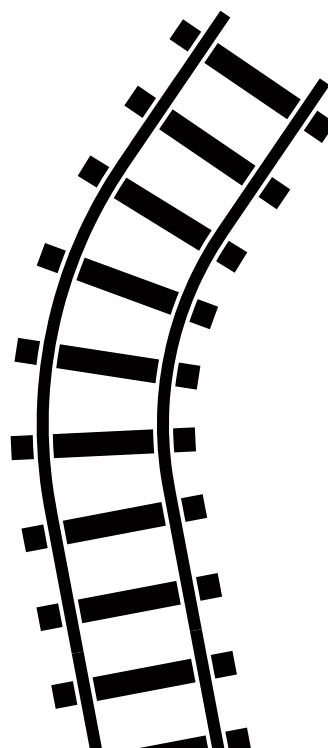
In 2022 zien de lokale besturen de subsidies voor lokale investeringen in afval- en materialenbeleid in één klap gehalveerd tot 2,5 miljoen euro. In maart kondigt de OVAM aan dat het budget voor 2022 al helemaal is toegewezen. Veel lokale besturen staan dus in de kou met hun subsidiedossier. Eerder kondigde Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir al aan dat er in 2023 amper 600.000 euro aan subsidies beschikbaar zou zijn. De OVAM en Interafval werken daarom samen aan een nieuwe subsidieregeling met eenvoudiger procedures en minder subsidieerbare investeringen.

De goedkeuring van het ministerieel besluit, dat uitvoering geeft aan het subsidiebesluit van de Vlaamse Regering, laat op zich wachten. Eind 2022 vernemen de lokale besturen dat ze in de eerste maanden van 2023 nog steeds geen subsidiedossiers kunnen indienen.

STIMULANSEN VOOR ALTERNATIEF VERVOER

Eind 2022 keurt het Vlaams Parlement de begroting voor 2023 goed. Deze bevat een verlaging van de milieuheffing voor eindverwerking van afval bij vervoer via water of spoor. Dit is bedoeld als stimulans voor de 'modal shift'.

100% BRONOPHALING ASBESTCEMENT

In 2022 kunnen alle inwoners in Vlaanderen bij hun lokale bestuur een aanvraag doen om asbestcement op te halen. In de meeste gemeenten organiseert de afvalintercommunale dit. Vlaanderen ondersteunt met projectbegeleiding en subsidies. Dit kadert in het Actieplan Asbestafbouw van de Vlaamse Regering en moet bijdragen aan een asbestveilig Vlaanderen tegen 2040. In juni presenteren leden van Interafval hun ervaringen over bronophalingsprojecten asbest op de OVAM-inspiratiesessie.

Voor ondersteuning van de bronophalingsprojecten werd vanuit het relanceplan 24,7 miljoen euro vrijgemaakt in de periode 2021-2022.

TOTALE EN REËLE KOSTEN INZAMELING VERPAKKINGEN

Het is een stokpaardje van Interafval: streven naar correcte vergoedingen voor lokale besturen voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke verpakkingen.

In 2022 onderzoekt Interafval samen met Denuo en Copidec of de bestaande indexeringsformule voor de inzamelcontracten de werkelijke kosten nog correct weerspiegelt. Door een grote hoeveelheid cijfers te verzamelen kunnen Denuo, Interafval en Copidec een sterk dossier voorleggen. Mede door dit onderzoek beslist het Gemengd Comité de

indexeringsformule aan te passen. Op verzoek van diezelfde partijen voert Fost Plus in oktober een extra indexering door.

Fost Plus presenteert een voorstel van vergoeding voor ondergrondse inzameling, waarmee Interafval niet akkoord gaat. Interafval bepleit zijn standpunt bij de IVC (Interregionale verpakkingscommissie), de OVAM en het kabinet van minister Demir. In augustus komt de IVC tot een compromis, maar volgens Interafval strookt dat niet met het principe van de vergoeding van de totale en reële kosten.

HEFFING OP HEMELWATER BETER GEREGLD

Recyclageparken riskeren hoge heffingen voor afstromend hemelwater op hun terreinen. Die kunnen ze vermijden door jaarlijks een meetcampagne te organiseren, maar eenvoudig is dat niet. Zulke campagnes zijn namelijk afgestemd op afvalwater van bedrijfsprocessen en moeilijk in te plannen voor regenwater. De forfaitaire heffing betalen kan ook, maar doordat er geen categorie 'recyclageparken' bestaat,

is die onevenredig hoog. Interafval laat met goedkeuring van VMM omzettingscoëfficiënten bepalen, specifiek voor de sector (inter-)gemeentelijke recyclageparken. Ze gelden vanaf heffingsjaar 2023.

Met de nieuwe omzettingscoëfficiënten kunnen de recyclageparken tot 77% minder betalen.

Openbare netheid

Er moeten keuzes gemaakt en beslissingen genomen worden in verband met openbare netheid en de langverwachte zwerfvuilvergoeding. Helaas... er worden geen knopen doorgehakt, en alles schuift door naar 2023.

In dit luik:

- **Zeven jaar Mooimakers: Samenwerkingsovereenkomst Mooimakers verlengd**
- **Zwerfvuilvergoeding bijna geregeld: Single Use Plastics Richtlijn**

ZEVEN JAAR MOOIMAKERS

Eind 2022 loopt de samenwerkings-overeenkomst van Mooimakers, het Vlaams initiatief tegen zwerfvuil en sluikstorten, na zeven jaar af. Het is al najaar 2022 als de minister van Omgeving een overeenkomst bereikt met het bedrijfsleven om de samenwerking, inclusief de

ondersteuning voor lokale besturen, tot eind 2023 te verlengen. In die zeven jaar is Mooimakers uitgegroeid tot het kenniscentrum en aanspreekpunt voor de aanpak van zwerfvuil en sluikstorten. Lokale besturen kunnen rekenen op inhoudelijke, materiële en financiële

steun. Ook is er een community van vrijwillige 'Mooimakers' gegroeid die zwerfvuil opruimen met steun van hun gemeente. Dankzij de campagnes en communicatie-acties is het grote publiek zich nu veel meer bewust van het probleem.

7 jaar Mooimakers voor lokale besturen

85

lokale projecten

ter bestrijding van peuken, hondenuitwerping of zwerfvuilhotspots en het optimaliseren van straatvuilnisbakken

100

coachingtrajecten

met intensieve begeleiding voor steden, gemeenten en afvalintercommunales

128

lokale besturen

maken gebruik van **Mijn Mooie Straat**, het gratis platform in de strijd tegen zwerfvuil en sluikstort.

180

gemeenten

nemen deel aan de **Week van de Handhaving** op zwerfvuil en sluikstorten

In 243

gemeenten

kunnen scholen en jeugdverenigingen zich inschrijven voor **Operatie Proper**

ZWERFVUILVERGOEDING BIJNA GEREGELD

Op de valreep van 2022 hecht de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan een interregionaal samenwerkingsakkoord (ISA) dat de zwerfvuilvergoeding regelt. Hierover lopen er in mei al consultatierondes met de verschillende initiatiefnemers waaronder de VVSG en Interafval.

Volgens het ISA zouden de producenten van onder andere huishoudelijke verpakkingen en tabaksproducten jaarlijks 114 miljoen euro moeten betalen aan de verschillende overheden in Vlaanderen die zwerfvuil opruimen. Het merendeel van die middelen zou bij de lokale besturen terecht moeten komen. Zij leveren op het terrein immers

de grootste inspanningen om alles op te ruimen. De principiële goedkeuring van het ISA is een eerste belangrijke stap voor de zwerfvuilvergoeding, maar we zijn er nog lang niet. Vooraleer de lokale besturen de zwerfvuilvergoeding effectief kunnen ontvangen, zijn in 2023 nog wat knopen door te hakken.

Zwerfvuilvergoeding

De zwerfvuilvergoeding komt voort uit een omzetting van de Europese Richtlijn Single Use Plastics. Het is een vergoeding die producenten van zwerfvuilgevoelige producten aan andere de lokale besturen betalen voor het opruimen en verwerken van zwerfvuil.

Naar een circulaire economie

Stap voor stap veroverd de circulaire economie de geesten van Interafval en zijn leden. De volledig circulaire maatschappij is nog niet in zicht, maar matrassen recyclen en afgedankt elektro selecteren voor herstel zijn zeker stappen in de goede richting. Dankzij MATIS ontstaat er meer inzicht in de weg die het afval aflegt en in 2022 presenteert Interafval ook zijn derde duurzaamheidsverslag.

In dit luik:

- **Tweede leven voor elektro:** project Repair zkt Hub
- **Meer matrassen naar recyclage:** eerste cijfers Valumat
- **Elk kwartaal een rapport:** rapportage afvalinzamelingen in MATIS
- **Derde Duurzaamheidsverslag Interafval:** ambities voor een duurzamer afvalbeleid
- **Circulair doen:** deelname aan Doenetwerk Lokaal Circulair en Green Deal Anders Verpakt

TWEEDE LEVEN VOOR ELEKTRO

Interafval neemt in 2022 deel aan het project **Repair zkt Hub** van Repair & Share en HERW!N, het collectief van sociale circulaire ondernemers in Vlaanderen. Het project legt zich toe op reparatie van klein elektro, samen met meerdere stakeholders. Afvalintercommunes maken deel uit van de werkgroep Bewarend inzamelen. Ze houden op het recyclagepark toestellen die er nog herbruikbaar uitzien apart om ze achteraf te testen, te herstellen en te verkopen. De voorlopige cijfers verschillen sterk per regio, maar het ziet er naar uit dat deze inzamelwijze echt tot meer reparatie kan leiden. Het project is ondertussen verlengd tot eind 2023.

MEER MATRASSEN NAAR RECYCLAGE

2022 is het eerste volledige jaar waarin de leden van Interafval **matrassen** helemaal apart van het grofvuil inzamelen. De eerste cijfers van Valumat, het beheersorganisme voor de producentenverantwoordelijkheid matrassen, tonen aan dat bijna 90% van alle ingezamelde matrassen via de recyclageparken wordt aangeleverd. Dit bewijst hoe belangrijk goede samenwerking tussen lokale besturen en producenten is.

Recyclageparken blijken het belangrijkste inzamelkanaal voor matrassen: 89% van de totale hoeveelheid selectief ingezamelde matrassen komt binnen via het recyclagepark.

ELK KWARTAAL EEN RAPPORT

De jaarlijkse afvalstoffenenquête, waarin lokale besturen hun afvalinzamelingen aan de OVAM rapporteren, wordt in 2022 definitief vervangen door het materialeninformatiesysteem **MATIS**. Dat meet niet alleen de productie van afvalstoffen, maar zal ze ook traceren in het recyclageproces en uiteindelijk hun gebruik in nieuwe producten in kaart brengen.

Eerst eist de OVAM een maandelijkse rapportering, maar dat is voor tal van lokale besturen een berg werk. Mede op aandringen van Interafval wordt het uiteindelijk één rapport per kwartaal.

Leren van andere besturen

De gevalideerde gegevens uit MATIS worden gelinkt met de gemeentelijke benchmark. Dat is een OVAM-tool waarmee gemeenten hun resultaten kunnen vergelijken met die van andere (groepen van) gemeenten. Behalve afvalcijfers bevat de benchmark ook beleidsmatige info. Via de Lerende Netwerken Afvalbeleid kunnen besturen elkaar inspireren, de benchmark is daarbij een goede basis.

DERDE DUURZAAMHEIDSVERSLAG INTERAFVAL

Om de twee jaar verzamelt Interafval intensief gegevens bij de leden en andere betrokkenen. Die gegevens verwerkt het tot een rapport over de evolutie van de duurzaamheidsambities en de vooruitgang van de afvalintercommunes naar een circulaire economie. Uit het rapport 2022, het derde duurzaamheidsverslag, blijkt

duidelijk dat de publieke afvalsector stappen heeft gezet naar een nog duurzamer afvalbeleid, maar dat hij zijn inspanningen voor sommige doelstellingen ook nog altijd moet opdrijven. De komende jaren blijven de leden van Interafval hun ambities dus nog aanscherpen.

De ambities van Interafval

- **Minder afval:** meer dan twee derde van de afvalintercommunes communiceert minstens één keer per maand over afvalpreventie.
- **Werken aan een leefbaar milieu:** een aantal intercommunes realiseerden eerder al een modal shift naar transport over water of via het spoor; samen met andere optimalisaties in transport en verwerking resulteert dit in bijna een miljoen afvalkilometers minder op de weg.
- **Dicht bij de burger:** de afvalintercommunes leveren goede dienstverlening door onder andere te voorzien in mobiele recyclageparken.
- **Kansen voor medewerkers:** de tevredenheid van de werknemers onderzoeken en op peil houden blijft ook de komende jaren een topprioriteit.

CIRCULAIR DOEN

Vanuit de Lerende Netwerken Afvalbeleid neemt Interafval deel aan het **Doenetwerk Lokaal Circulair** om de werking in verband met circulaire economie in lokale besturen te versterken. Interafval neemt specifiek deel aan de trajecten gelinkt aan afval en materialen. Uiteraard blijft ook preventie een belangrijk deel van het beleid. Op 11 maart ondertekenen meer dan tachtig partijen de **Green Deal Anders Verpakt**. Preventie van verpakkingen staat centraal in deze Green Deal en ook de VVSG staat achter het initiatief.

Week van het Afvalteam

In 2022 organiseert Interafval voor de zevende keer een hoffelijkheidscampagne met de steun van de OVAM en Fost Plus. Zo roept de vereniging op om respect te tonen voor het werk van iedereen die voor en achter de schermen meewerkt aan de afvalinzameling.

Elke week afval inzamelen voor alle Vlamingen, ook da's topsport

De Week van het Afvalteam 2022 wil bewondering wekken, omdat daar automatisch respect en een merci uit voortvloeit. Om te bewijzen dat afvalinzameling topsport is, volgt Interafval één week lang de inspanningen van een team afvalophalers, de cijfers zijn in real time te volgen op de flank van hun ophaalwagen. Het resultaat blijkt nog indrukwekkender dan verwacht:

Afvalophalers tijdens hun dagelijks ronde

10 KM
gelopen

3000
calorieën
verbrand

123
hartslagen
per minuut

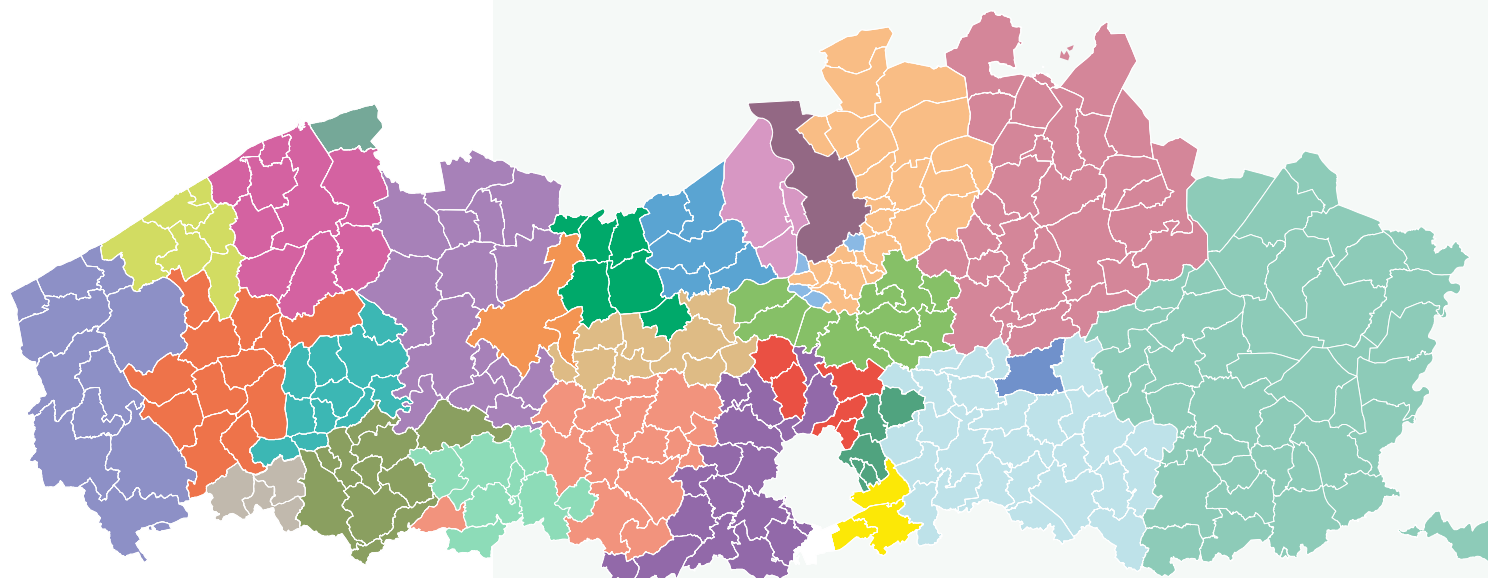
Aan die boodschap voegt Interafval een making-off-video toe. Het levert de meest bekeken campagne ooit op. Alle communicatiecreaties samen bereiken in totaal twee miljoen unieke personen, die allemaal extra hard supporterden voor hun afvalteam.

Interafval deelt kennis en verenigt

Interafval is het samenwerkingsverband van alle 26 afvalintercommunales, drie steden en de VVSG. Zo vertegenwoordigt het alle lokale besturen die instaan voor het huishoudelijk afvalbeleid in Vlaanderen.

Meer over Interafval:
interafval.be/over-interafval

De leden van Interafval:
<https://interafval.be/onze-leden>

Ledenlijst

■ Aarschot	■ INCOVO	■ IVBO	■ Limburg.net
■ Antwerpen	■ INTERRAND	■ IVIO	■ MIROM Menen
■ EcoWerf	■ INTERZA	■ IVLA	■ MIROM Roeselare
■ IBOGEM CVBA	■ Intradura	■ IVM	■ MIWA
■ IDM	■ IOK Afvalbeheer	■ IVOO	■ VERKO
■ IGEAN milieu & veiligheid	■ ISVAG	■ IVVO	
■ ILvA i.g.s.	■ IVAGO	■ Knokke-Heist, gemeentebestuur	
■ IMOG	■ IVAREM		

Interafval in 2022

De leden van Interafval staan via diverse kanalen en overlegmomenten in nauw contact met elkaar en met het Interafval-team. Een overzicht van de werking in 2022:

TEAM INTERAFVAL

- Ingebed in de VVSG
- **4** stafmedewerkers
- **1** projectmedewerker Lerende netwerken afvalbeleid
- **2** projectmedewerkers Openbare nethed

PLENAIRE VERGADERING

- Frequentie: maandelijks (**9** vergaderingen in 2022)
- Wie: toegankelijk voor alle leden van Interafval
- Wat: krachtlijnen en belangrijkste dossiers, koers Interafval uitzetten

BUREAU INTERAFVAL

- Frequentie: maandelijks (**11** vergaderingen in 2022)
- Wie: **7** leden en stafmedewerkers Interafval
- Wat: dagelijkse werking, centrale denktank

De leden van het Bureau van Interafval worden verkozen voor een periode van drie jaar. Bij de verkiezing van mei 2022 blijft de samenstelling ongewijzigd.

WERKGROEPEN

Werkgroep Inzameling

- Frequentie: **4** x per jaar
- Wie: verantwoordelijken voor de praktische organisatie van afvalophaling en recyclageparken
- Thema's: verontreinigd hemelwater op recyclageparken, inzameling asbestcement, digitaal identificatieformulier, MATIS, inzameling Recupel, verpakkingen in kga, schone voertuigen...

Werkgroep Communicatie

- Frequentie: **4** x per jaar
- Wie: communicatiemedewerkers
- Thema's: hoffelijkheidscampagne, communicatieplanning beheersorganismen, evaluatie communicatiefonds, communicatietips invoering gft, studie sorteergedrag...

Duurzaam wagenpark

In maart 2022 organiseert Interafval een extra workshop met zijn leden om van gedachten te wisselen over een duurzamer wagenpark en meer bepaald over mogelijkheden voor 'schone' ophaalwagens.

Communicatiefonds

Eind 2022 lopen de overeenkomsten met de leden van Interafval over het Communicatiefonds af. De afgelopen jaren zijn heel wat gezamenlijke communicatieprojecten en -onderzoeken gefinancierd met dit fonds. Na evaluatie van die projecten en onderzoeken werkt het team in 2022 een toekomstvisie uit en besluiten de leden om het communicatiefonds voort te zetten voor de periode 2023-2030.

Werkgroep Personeelszaken

- Frequentie: **2** x per jaar
- Wie: personeelsverantwoordelijken
- Thema's: beroepskwalificaties, onkostenvergoedingen, rechtspositiebesluit...

Werkgroep Verbranden

- Frequentie: **2** x per jaar
- Wie: verantwoordelijken van leden met een afvalverbrandingsinstallatie
- Thema's: PFAS-problematiek, WtE-tool, ETS, verbrandingscapaciteit en export, brandverzekering, carbon capture...

Netwerk Jonge Professionelen

- Frequentie: **2** x per jaar
- Wie: medewerkers jonger dan 35 jaar
- Thema's: afvalpreventie-acties en zero waste, bezoek Cyclup...

Intercommunale strategie zwerfvuil

De collegagroep Intergemeentelijk samenwerken rond zwerfvuil en sluikestort onderzoekt welke meerwaarde intercommunales kunnen bieden op het vlak van openbare netheid.

Collegagroep Intergemeentelijk samenwerken rond Zwerfvuil en Sluikstort

- Frequentie: **2** x per jaar
- Wie: verantwoordelijken netheidsbeleid
- Thema's: bestrijding van sluikestorten bij glasbollen, ondersteuning van zwerfvuilvrijwilligers, handhaving op sluikestorten...

Collegagroep Preventieadviseurs **NIEUW**

- Frequentie: **1** keer
- Wie: preventieadviseurs
- Thema's: uitwisseling over ongevallenpreventie bij inzameling aan huis, veiligheidsaspecten verbonden aan inzameling aan huis en via het recyclagepark.

OPLEIDING NIEUWE STAFLEDEN

De opleiding introduceert nieuwe stafleden van de intercommunales in het Vlaamse afval- en materialenbeleid. In één dag tijd geeft ze inzicht in een reeks essentiële begrippen uit het afvalbeleid, de belangrijkste stakeholders, de belangrijkste wetgeving en de financiering van het huishoudelijk afvalbeleid.

In 2022 organiseren we **2** opleidingen voor in totaal **30** deelnemers.

COMMUNICATIEKANALEN

Extranet voor de leden

Het online extranet voor de leden presenteert informatie over actuele dossiers, verslagen van de vergaderingen en Café Interafval.

- **124** documenten gepubliceerd in 2022
- **30**-tal vragen via Café Interafval

Alle leden ontvangen tweewekelijks de Extra-Net-nieuwsbrief met actuele informatie.

Artikels in het VVSG-magazine Lokaal

- Januari: Intekenen op de Green Deal Anders verpakt
- Februari: OVAM haalt asbestdaken op bij landbouwers
- April: Grofvuil uitgevlooid; Wat kan er nog uit ons huisvuil?
- Mei: Beter nadenken over productontwerp om afval te voorkomen
- Juni: Zwerfvuilkosten doorrekenen binnenkort verplicht; VVSG tekent engagementsverklaring

- Vlaanderen circulair
- Juli: De strijd tegen peuken
- September: Wegwijs in de wetgeving cateringmateriaal
- Oktober: Zelfs de afvalzakken worden duurzaam; Statiegeld in de strijd tegen zwerfvuil

Interafval nieuws

Inzameling textiel door gemeenten *(16 februari 2022)*

Interafval zet samenwerking met Multimodaal.Vlaanderen verder *(16 februari 2022)*

Lokale besturen vragen de Vlaamse Regering om zwerfvuilkosten vanaf 2023 door te rekenen aan producenten *(23 maart 2022)*

Beter nadenken over productontwerp om afval te voorkomen *(13 mei 2022)*

Inspiratiedag Lokaal Afvalbeleid op 15 september 2022 in Brussel *(7 juli 2022)*

Minder dan 50% van de huishoudelijke plastic

verpakkingen wordt gerecycleerd *(9 september 2022)*

Lokale besturen vragen dat Vlaamse Regering niet bespaart op lokaal afvalbeheer *(15 september 2022)*

Huidig beleid volstaat niet om zwerfvuildoelstellingen te halen *(21 oktober 2022)*

Elke week afval inzamelen voor alle Vlamingen, ook da's topsport *(7 november 2022)*

Interafval zet de bijdrage van haar leden aan een duurzame samenleving in de verf *(23 november 2022)*

Interafvalnetwerk

Interafval ontmoet en informeert de lokale besturen, verdedigt hun belangen en vormt een sterk netwerk met diverse samenwerkingsverbanden. Niet alleen met de leden en de VVSG onderhoudt Interafval regelmatige contacten en overleg, het doet dat ook met de Vlaamse administratie en politici, het federale niveau, diverse beheersorganismen en andere (belangen)organisaties binnen afval- en materialenbeheer, binnen en buiten Vlaanderen.

Op **20 oktober** nodigt Interafval **partners en contacten in de afvalwereld** uit in het vernieuwde stadhuis van Sint-Niklaas. Het stelt er zijn nieuwe duurzaamheidsverslag voor en presenteert de uitdagingen voor de toekomst.

INTERAFVAL VIERT 25 (+ 1) JAAR

De coronapandemie stak in 2021 stokken in de wielen, maar dat weerhoudt Interafval er niet van om in 2022 het glas te heffen op 25 (+1) jaar samenwerken aan een efficiënt en duurzaam lokaal afvalbeleid.

Op **28 april** vieren de **leden van Interafval** samen feest in Kinepolis Gent.

LERENDE NETWERKEN AFVALBELEID

In 2022 schakelen de Lerende netwerken afvalbeleid weer over op het vertrouwde recept: goede praktijken, informatie en kennis delen over thema's die al wie betrokken is bij afval en circulaire economie aanbelangen.

Naar aanleiding van het ontwerp van het nieuwe Lokaal Materialenplan organiseren de VVSG en Interafval op 15 september 'Wat rest er nog?', dé inspiratiedag Lokaal Afvalbeleid voor lokale besturen.

17 sessies
Lerende netwerken Afvalbeleid

Deelnemers

± **16,5**
per sessie

73
unieke
gemeenten

ALLE
afvalinter-
communales

Thema's

textiel, herbruikbaar cateringmateriaal,
ondergrondse containers

Inspiratiedag
'Wat rest er nog?'

130
deelnemers

11
sessies
boordevol inspiratie
voor lokaal afvalbeleid

CAMPUS INTERAFVAL

De eerste editie van Campus Interafval, een wetenschappelijk webinar waarop Interafval onderzoekers vraagt een actueel thema uit te benen, gaat over chemische recyclage, een druk besproken thema in de afvalsector. Er zijn nog veel open vragen over de technologie en milieuwinst. Gebaseerd op wetenschappelijk gefundeerde gegevens komen de 43 deelnemers tijdens 2 sessies meer te weten over de verschillende processen en technieken en over de milieuwinst van chemische recyclage in vergelijking met andere verwerkingstechnieken zoals mechanische recyclage en verbranding.

WEBINARS IN SAMENWERKING MET OVAM

Specifiek voor lokale besturen organiseert Interafval samen met de OVAM webinars over enkele actuele thema's:

- Januari: infosessie voor leden over het **digitale identificatieformulier** bij afvaltransporten.
- Mei: webinar voor lokale besturen over de resultaten van de **enquête sorteergedrag en afvalpreventie** bij de Vlaamse burgers.
- Juni: webinar voor lokale besturen – dienst economie over de **wetgeving voor cateringmateriaal**.

OVERLEG EN CONTACTEN IN VLAANDEREN

- Vier keer per jaar overleg tussen het Bureau van Interafval, de **OVAM en het kabinet van de Minister van Omgeving**.
- Vertegenwoordiging in volgende **Vlaamse overlegstructuren en werkgroepen**: Plenair overlegplatform Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval en de hieraan gerelateerde werkgroepen: Huishoudelijk afval, Kmo-afval en Eindverwerking; Stakeholdersoverleg Actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair; Operationele werkgroep en Beslissingsorgaan Vlaanderen Mooi/Mooimakers; Stuurgroep Lerende Netwerken Afvalbeleid; Klankbordgroep MATIS; Overleg textielinzamelaars; Sectoroverleg bedrijfsafval; Kustwerkgroep; Overlegplatform uitvoeringsplan kunststoffen; Werkgroep Materialen Minaraad.
- Deelname aan **Doenetwerk Lokaal Circulair**.
- Contacten met het **Departement Omgeving en verschillende politieke contacten** in het kader van de regiovorming en van de Vlaamse begroting en de besparingen op de subsidies voor lokaal afvalbeleid.
- Regelmatige contacten en overleg met de verschillende **beheersorganismen**: Recupel (afgedankt elektro), Recy-tyre (afvalbanden), Valorlub (afvalolie) en Bebat (batterijen) over modelovereenkomsten, aanvaardingsplichten en communicatie voor de burger; Valumat (matrassen) over vergoedingen, facturatie en de nieuwe communicatiecampagne.
- Regelmatig overleg met **IVC** (Interregionale Verpakkingscommissie) en met **Fost Plus** over het beleid verpakkingen en vergoedingen voor lokale besturen.
- Contacten met **HERWIN**, het collectief van sociale circulaire ondernemers, en Repair&Share.
- Uitwisselingen met **BW2E** (Belgian Waste to Energy, het platform van de afvalverbrandingsinstallaties) over de update van de WtE-tool en de impact van ETS op afvalverbranding. De WtE-tool geeft weer hoe verschillende afvalverbrandingsinstallaties zich tegenover elkaar verhouden.
- Contacten met **Vlaco vzw**, de belangenbehartiger van de biologische kringloop in Vlaanderen.
- Contacten met **Denuo**, de Belgische federatie van de afval- en recyclagesector.
- Samenwerking met **Multi-modaal Vlaanderen** voor de opmaak van een overzicht van afvaltransporten van Interafval-leden en van een leidraad om de impact van wegtransport mee te tellen bij gunningen voor afvalverwerking.

INTERNATIONALE CONTACTEN

Interafval neemt deel aan internationaal overleg:

- uitwisseling over PAYT (pay as you throw) met LIPOR, een intergemeentelijk samenwerkingsverband van en rond Porto, en met ISWA (International Solid Waste Association).
- toelichting aan NVRD (vereniging van Nederlandse gemeenten en hun publieke bedrijven verantwoordelijk voor afvalbeheer en beheer van de openbare ruimte) over de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor matrassen in Vlaanderen.
- duopresentatie met de OVAM op het 'Waste in progress'-congres in Girona over de organisatie en resultaten van gft-inzameling in enkele Vlaamse steden.
- duopresentatie met de OVAM over de organisatie en resultaten van het asbestbeleid in Vlaanderen op het ISWA wereldcongres in Singapore
- presentatie over afvalbeleid aan de Zuid-Afrikaanse delegatie van de stedenband Essen-Witzenberg.

MWE: Interafval is actief lid van Municipal Waste Europe. Het zetelt in de vergaderingen van het Policy Committee en onderhoudt ad-hoccontacten over actuele thema's.

Smartlife: VVSG-Interafval is betrokken bij zestien acties van Smartlife (2021-2027). Dit ambitieuze Europese project met meerdere partners in Vlaanderen werkt aan slimme oplossingen voor het afvalprobleem. VVSG-Interafval is aanwezig op de twee monitoringsdagen van Smartlife om de eigen acties op te volgen.

Vooruitblik 2023

- ▶ In 2024 zijn er zowel lokale als federale, regionale en Europese **verkiezingen**. Interafval neemt in 2023 initiatieven om bestuursakkoorden te voeden.
- ▶ Een kleine 100 steden en gemeenten waar nog geen gft-inzameling is, moeten ten laatste op 1 januari 2024 starten met de **inzameling van bioafval**, zo staat in het ontwerp Lokaal Materialenplan dat wellicht begin 2023 wordt goedgekeurd. Het voorkeurscenario is inzameling van gft in bakken. Om al dat bioafval te verwerken moet ook de verwerkingscapaciteit uitbreiden.
- ▶ Tegen eind 2024 moet een set van criteria zijn uitgewerkt om vergunningen van **afvalverbrandingsinstallaties** te evalueren. Interafval bewaakt in 2023 de detailuitwerking van de langetermijnvisie op afvalverwerkingscapaciteit en is nauw betrokken bij de uitwerking van de set van criteria. Daarnaast loopt in 2023 een onderzoek naar de impact van het toepassen van ETS (EU Emissions Trading System) op afvalverbranding. Interafval en BW2E volgen dit nauw op.
- ▶ De **erkenning van Fost Plus** loopt af op 31 december 2023. Een nieuwe is in de maak. Interafval houdt in het oog dat deze zoveel mogelijk aansluit bij de visie en blijft streven naar maximale inzameling en recycling van verpakkingsafval.
- ▶ De samenwerkingsovereenkomst van Mooimakers is met een jaar verlengd. 2023 wordt doorslaggevend voor de manier van werken vanaf 2024. Dat hangt ook samen met nog te nemen beslissingen over de toepassing en verdeling van de **zwerfvuilvergoeding**.
- ▶ Er is een nieuw **interregionaal samenwerkingsakkoord** (ISA) in de maak. Dat zal invloed hebben op verschillende aanvaardingsplichten in Vlaanderen en op modelovereenkomsten tussen de beheersorganismen en lokale besturen.
- ▶ Het **Regiodecreet** geeft afvalintercommunales tot eind 2036 tijd om zich te organiseren volgens de referentieregio's. Er komt nog een bottom-up-traject met de afvalintercommunales. Dat begint in 2023 en Interafval volgt dit van nabij op.
- ▶ Als ledenorganisatie is het goed om regelmatig kritisch naar de eigen werking te kijken. In 2023 houdt Interafval een **strategisch tweedaags congres** over de manier waarop het de toekomstige uitdagingen kan aangaan.

COLOFON

Tekst en realisatie: Sara Coessens, Piet Coopman, Eva Gijsegom, Silke Smekens, Inge Van den Kroonenberg, Loes Weemaels en Mira Wyverkens, staf- en projectmedewerkers Interafval.

Redactie: Marleen Capelle

Vormgeving: Graffito

V.U.: Kris Snijkers, VVSG

Foto: IDM

vvsg | ia.